

ด่วนที่สุด

ที่ พม ๐๘/๗๗๐

สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน
ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติฯ
อาคารรัฐประศาสนภักดี ชั้น ๕
๑๒๐ ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง
เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ ๑๐๒๑๐

๒๗ มีนาคม ๒๕๖๐

เรื่อง แจ้งผลการวินิจฉัยของผู้ตรวจการแผ่นดิน

เรียน นางรัฐา พงศ์นุชิต นายกสมาคมการค้าร้านค้าปลอดอกกรุงไทย

อ้างถึง หนังสือสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ด่วนที่สุด ที่ พม ๐๘/๑๙๖๗ ลงวันที่ ๓๓ ธันวาคม ๒๕๕๙

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินได้มีหนังสือขอทราบผลการดำเนินการตามมติที่ประชุม เมื่อวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๕๙ แจ้งไปยังบริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) (ทอท.) แล้ว ผลความคืบหน้าเป็นประการใด จะแจ้งให้ทราบต่อไป ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

ผู้ตรวจการแผ่นดินได้พิจารณาข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องแล้วเห็นว่า เรื่องร้องเรียนดังกล่าวมีประเด็นที่ต้องพิจารณาดังนี้

๑. กรณีบริษัท เช็นทรัล ดิวตี้ พรี ช้อปปิ้ง จำกัด ได้ยื่นคำขอจัดตั้งร้านค้าปลอดอกกรุง/คลังเก็บของสำหรับร้านค้าปลอดอกกรุงต่อกรมศุลกากร แต่ได้รับแจ้งจากเจ้าหน้าที่กรมศุลกากรว่าผู้ยื่นคำขอจะต้องระบุพื้นที่และที่ตั้งของจุดส่งมอบสินค้า (Pick up Counter) ในสนามบินนานาชาติแห่งใดแห่งหนึ่งเท่านั้น ทั้งที่กฎหมายไม่ได้กำหนดให้เป็นหน้าที่ของผู้ยื่นคำขอแต่อย่างใดนั้น

พระราชบัญญัติศุลกากร พระพุทธศักราช ๒๕๖๙ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ ๑๙) พุทธศักราช ๒๕๘๓ มาตรา ๔ ทว. (๑) บัญญัติให้อธิบดีมีอำนาจอนุมัติให้จัดตั้งคลังสินค้าทัณฑ์บนสำหรับแสดงและขายของที่เก็บในคลังสินค้าทัณฑ์บนนั้น โดยให้ปฏิบัติตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด

พระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ ๘) พุทธศักราช ๒๕๘๐

มาตรา ๓ (๒) บัญญัติว่า “สนามบินศุลกากร” ให้หมายความว่า สนามบินที่รัฐมนตรีได้กำหนดขึ้นไว้ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้เป็นสนามบินสำหรับการนำเข้า หรือส่งออก หรือนำเข้าและส่งออกซึ่งของประเภทใด ๆ หรือทุกประเภททางอากาศ

มาตรา ๕ บัญญัติว่า ในการเข้าในหรือออกนอกราชอาณาจักร ห้ามมิให้อากาศยานลงในหรือขึ้นจากที่เดินออกจากสนามบินศุลกากร

แต่ในกรณีที่օากาศยานจำต้องลงก่อนมาถึงหรือหลังแต่ได้ไปจากสนามบินศุลกากร
เพราฯเหตุสุดวิสัย เมื่อได้ปฏิบัติภารกิจที่กำหนดไว้ในมาตรา ๖ แล้ว ก็ให้ถือเมื่อนั้นว่าได้ลงในหรือขึ้นจาก
สนามบินศุลกากร เพื่อความประสงค์แห่งความในวรรคก่อน

ประกาศกรมศุลกากรที่ ๒๐/๒๕๔๙ เรื่อง ระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับร้านค้าปลดอากร ลงวันที่
๒๑ มีนาคม ๒๕๔๙

๑. หลักการห้ามไปกำหนดให้ร้านค้าปลดอากรสำหรับผู้โดยสารขาออกหมายถึง ร้านค้า
ปลดอากรที่แสดงและขายของให้แก่ผู้ที่จะเดินทางออกไปนอกราชอาณาจักรมี ๒ ลักษณะคือ (๑) ร้านค้าปลดอากร
ขาออกในสนามบิน เป็นร้านค้าปลดอากรที่จัดตั้งอยู่ภายในบริเวณพื้นที่ห้องผู้โดยสารขาออก ซึ่งผ่านจุดตรวจ
คนเข้าเมืองและศุลกากรแล้ว (๒) ร้านค้าปลดอากรขาออกในเมือง เป็นร้านค้าปลดอากรที่จัดตั้งอยู่ ณ สถานที่อื่น
นอกเหนือจากข้อ (๑) ตามที่อธิบดีเห็นสมควร

๒. คุณสมบัติในการขอจัดตั้งร้านค้าปลดอากร

๒.๑ ต้องเป็นนิติบุคคลตามกฎหมาย และมีทุนจดทะเบียนชำระแล้วไม่ต่ำกว่า ๑ ล้านบาท
โดยมีผู้ถือหุ้นสัญชาติไทยไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๑ ของทุนจดทะเบียน และไม่มีข้อจำกัดในการออกเสียงลงมติของ
ผู้ถือหุ้น หรือ

๒.๒ ต้องเป็นนิติบุคคลตามกฎหมาย มีทุนจดทะเบียนชำระแล้วในจำนวนที่อธิบดีเห็นว่า
เหมาะสมกับประเภทของกิจการ และ

๒.๓ ต้องไม่มีประวัติการกระทำการทำความผิดตามกฎหมายศุลกากร หรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง
กับกฎหมายศุลกากรอย่างร้ายแรงย้อนหลัง ๓ ปี นับแต่วันที่ยื่นคำขอ และ

๒.๔ ไม่มีหนี้ค้างชำระต่อกรมศุลกากร และ

๒.๕ ร้านค้าปลดอากรที่ประสงค์จะจัดเก็บของไว้ในร้านค้าปลดอากร จะต้องมีพื้นที่
จัดเก็บแยกเป็นสัดส่วนชัดเจน โดยต้องจัดเตรียมสถานที่ทำงานสำหรับเจ้าหน้าที่ศุลกากรพร้อมอุปกรณ์อำนวย
ความสะดวกในการปฏิบัติงานตามสมควร และ

๒.๖ ร้านค้าปลดอากรต้องมีระบบควบคุมภายในที่ดีและมีประสิทธิภาพ เช่น มีระบบบัญชี
และการควบคุมการรับ-จ่ายของ และตรวจสอบคงเหลือ (STOCK) ด้วยระบบคอมพิวเตอร์ที่สามารถเชื่อมโยง
กับระบบคอมพิวเตอร์ของกรมศุลกากรตามรูปแบบที่กรมศุลกากรกำหนด เป็นต้น

๒.๗ ร้านค้าปลดอากรขาออกในเมืองแห่งใดที่ประสงค์ใช้วิธีการขายโดยส่งมอบของให้
ผู้ซื้อนำติดตัวไปพร้อมกับตน ต้องจัดให้มีระบบแจ้งข้อมูลการจำหน่าย และการตรวจสอบของขณะนำออกไป
นอกราชอาณาจักร ผ่านทางระบบอิเล็กทรอนิกส์ตามรูปแบบและวิธีการที่กรมศุลกากรให้ความเห็นชอบ

๓. การยื่นคำขอจัดตั้งร้านค้าปลดอากร

ผู้ที่ประสงค์จะจัดตั้งร้านค้าปลดอากรต้องยื่นคำขอต่อส่วนคลังสินค้าทัณฑ์บุน สำนัก
สิทธิประโยชน์ทางภาษีอากร พร้อมเอกสารดังต่อไปนี้

/๓.๑ แบบคำขอ....

๓.๑ แบบคำขอจัดตั้งร้านค้าปลดอากร (แบบ กศก.๒๐)

๓.๒ ในส่าคัญแสดงการจดทะเบียนบริษัทจำกัด/ห้างหุ้นส่วนจำกัด และหนังสือรับรอง
การจดทะเบียน

๓.๓ บัญชีรายชื่อผู้ถือหุ้น

๓.๔ ในทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม (กพ.๖๐)

๓.๕ เอกสารหลักฐานแสดงสิทธิอันชอบด้วยกฎหมายในที่ดิน สิ่งปลูกสร้าง เช่น หลักฐาน
แสดงกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครอง เป็นต้น

๓.๖ แบบแปลนแผนผัง (พิมพ์เขียว) ของสถานที่ตั้งและสิ่งปลูกสร้างที่ขอจัดตั้งร้านค้า
ปลดอากรจำนวน ๓ ชุด พร้อมแผนที่ตั้งโดยสังเขป

๓.๗ ภาพถ่ายสถานที่ที่ขอจัดตั้ง โดยจัดทำเป็นภาพโปสการดแล้วติดลงบนกระดาษ A๕
หน้าละ ๒ ภาพ พร้อมพิมพ์คำอธิบายให้ภาพทุกภาพ

๓.๘ งบการเงินตามข้อกำหนดของกระทรวงพาณิชย์ที่ผ่านการตรวจสอบและรับรอง
จากผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแล้ว

๓.๙ เอกสารแสดงประมาณการค่าภาษีอากรขาเข้าเป็นจำนวนสูงสุดของสินค้าที่คาดว่า
จะนำเข้ามาในราชอาณาจักรในระยะเวลา ๑ ปี ซึ่งจะนำเข้าเก็บในร้านค้าปลดอากร และประมาณการมูลค่า^๑
ลินค้าคงเหลือสูงสุดและค่าภาษีอากรขาเข้าของสินค้าคงเหลือสูงสุดในวงบัญชีรายไตรมาส

๔. หลักเกณฑ์การพิจารณาอนุมัติจัดตั้งและตรวจสอบร้านค้าปลดอากร

๔.๑ การอนุมัติหลักการให้จัดตั้ง

กรมศุลกากรจะดำเนินการตรวจสอบเอกสารหลักฐานและสถานที่ภายใน ๗ วัน นับแต่
วันยื่นคำขอพร้อมเอกสารครบถ้วน และจะแจ้งผลการพิจารณาภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ได้ทำการตรวจสอบ
สถานที่ หากพ้นกำหนดเวลาดังกล่าวและไม่ได้รับหนังสือแจ้งข้อขัดข้องจากกรมศุลกากรให้ถือว่าผู้ขอจัดตั้งได้รับ^๒
อนุมัติในหลักการให้จัดตั้งได้

๔.๒ การอนุมัติให้ดำเนินการ

เมื่อผู้ขอจัดตั้งซึ่งได้รับอนุมัติในหลักการได้จัดเตรียมอาคารสถานที่และจัดหาเครื่องมือ^๓
เครื่องใช้ อุปกรณ์สำนักงาน และระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งสามารถเชื่อมโยงกับระบบคอมพิวเตอร์ของกรมศุลกากร
ตามรูปแบบที่กรมศุลกากรกำหนดเรียบร้อยแล้ว ให้แจ้งกรมศุลกากรทราบเพื่อไปทำการตรวจสอบความพร้อม
ในการเปิดดำเนินการ หากไม่มีข้อขัดข้องใด กรมศุลกากรจะแจ้งผลการพิจารณาอนุมัติให้เปิดดำเนินการภายใน
๑๕ วันนับจากวันตรวจสอบ ทั้งนี้ ผู้ได้รับอนุมัติให้เปิดดำเนินการจะต้องมาทำสัญญาประกันและทันทีบน และสัญญา
ค้ำประกันของธนาคารตามแบบที่กรมศุลกากรกำหนด หรือวางหลักประกันอื่นที่อธิบดีเห็นชอบในวงเงินร้อยละ ๕๐^๔
ของค่าภาษีอากรของสินค้าคงเหลือสิ้นวงบัญชีรายไตรมาส หรือตามที่กรมศุลกากรจะเห็นสมควร

๔.๓...ฯลฯ

/๖. การดำเนิน....

๖. การดำเนินการของร้านค้าปลดอากร

๖.๓ การขายและการส่งมอบของ

๖.๓.๓ ร้านค้าปลดอากรข้าอกในเมือง ให้ขายของแก่ผู้ที่จะเดินทางออกไปนอกราชอาณาจักร ซึ่งมีหนังสือเดินทาง (Passport) และหลักฐานประกอบการเดินทาง เช่น บัตรโดยสารเครื่องบิน หรือเอกสารอื่นใด ซึ่งใช้ยืนยันการเดินทางที่ชัดเจน เป็นต้น และให้ถือปฏิบัติตามนี้

(๑) กรณีส่งมอบของให้ผู้ซื้อนำติดตัวไปพร้อมกับตน

(๒) กรณีส่งมอบของ ณ จุดส่งมอบที่กำหนด (ก) ให้บรรจุของที่ขายไว้ในถุง

โปรดังใจที่มองเห็นสภาพภายนอกได้อย่างชัดเจนและมีระบบบันทึกแบบปิดภาคฤดูร้อนตามรูปแบบและวิธีการที่กรมศุลกากรให้ความเห็นชอบ แล้วนำไปส่งมอบ ณ จุดส่งมอบที่กำหนดซึ่งได้รับความเห็นชอบจากกรมศุลกากร

(๓) กรณีส่งมอบของโดยวิธีอื่น เช่น การส่งออกทางไปรษณีย์ หรือทางเรือ หรือทางด่านศุลกากร เป็นต้น

(๔) วิธีอื่นๆ ตามที่กรมศุลกากรให้ความเห็นชอบ

เมื่อพิจารณาพระราชบัญญัติศุลกากร พระพุทธศักราช ๒๕๖๙ พระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ ๘) พุทธศักราช ๒๕๘๐ และประกาศกรมศุลกากรที่ ๒๐/๒๕๘๙ เรื่อง ระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับร้านค้าปลดอากร ลงวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๘๙ ได้กำหนดคุณสมบัติในการขอจดตั้งร้านค้าปลดอากร และหลักเกณฑ์ในการยื่นคำขอ จดตั้งร้านค้าปลดอากรไว้ในข้อที่ ๒ และข้อที่ ๓ โดยกำหนดให้ผู้ที่ประสงค์จะจดตั้งร้านค้าปลดอากรต้องยื่นแบบคำขอจดตั้งร้านค้าปลดอากร (แบบ กศก.๕๐) พร้อมเอกสาร เมื่อพิจารณาแบบคำขอในข้อวิธีการจำหน่ายและส่งมอบของผู้ยื่นคำขอต้องระบุสถานที่ตั้ง เลขที่ ถนน ตำบล/แขวง อำเภอ/เขต จังหวัด โทรศัพท์ เมื่อแบบคำขอตั้งกล่าวถือเป็นส่วนหนึ่งของประกาศ สถานที่ตั้งดังกล่าวจึงถือเป็นจุดส่งมอบของที่ต้องได้รับความเห็นชอบจากกรมศุลกากร ดังนั้น ผู้ยื่นคำขอจึงมีหน้าที่ต้องแจ้งให้กรมศุลกากรทราบ โดยระบุรายละเอียดไว้ในแบบคำขอจากข้อเท็จจริงดังกล่าวยังไม่ปรากฏว่า กรมศุลกากร ไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย หรือปฏิบัตินอกเหนืออำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย หรือละเลยไม่ปฏิบัติหน้าที่ ตามมาตรา ๑๓ (๑) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๕๗ ดังนั้น ผู้ตรวจการแผ่นดินจึงวินิจฉัยให้ยุติการพิจารณาเรื่องร้องเรียนประเด็นนี้ ตามมาตรา ๒๘ (๓) แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว อย่างไรก็ตี ด้วยเหตุที่แบบคำขอจดตั้งร้านค้าปลดอากร (กศก.๕๐) ได้กำหนดจุดส่งมอบของให้ผู้ซื้อ ณ จุดส่งมอบที่กำหนด โดยมิได้ระบุคำว่าต้องเป็นสนามบินนานาชาติ อาจทำให้ผู้ประสงค์จะขอจดตั้งร้านค้าปลดอากรเข้าใจคลาดเคลื่อนและเกิดความสับสน ทั้งคู่มือสำหรับประชาชน กรณีการจัดคลังสินค้าทัณฑ์บนประเภทร้านค้าปลดอากร ขั้นตอนการขอเปิดดำเนินการร้านค้าปลดอากร ที่จัดทำโดยสำนักสิทธิประโยชน์ทางภาษีอากร กรมศุลกากร กระทรวงการคลัง ก็มิได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่ตั้งของจุดส่งมอบสินค้า (Pick Up Counter) ไว้ชัดเจน จึงได้ขอให้กรมศุลกากรกำหนดรายละเอียดในเรื่องการจัดทำที่ตั้งจุดส่งมอบสินค้าให้ชัดเจนไว้ในคู่มือดังกล่าว เพื่อให้ประชาชนที่ประสงค์จะจดตั้งร้านค้าปลดอากรได้ทราบ และทำความเข้าใจก่อนยื่นคำขอดำเนินการ และเพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกในด้านข้อมูลข่าวสาร ทั้งนี้

/เพื่อป้องกัน....

เพื่อป้องกันมิให้เกิดเรื่องร้องเรียนในลักษณะดังกล่าวอีกต่อไป

๒. กรณีบริษัท สื้อตเต้ ดิวตี้ ฟรี (ไทยแลนด์) จำกัด มีหนังสือลงวันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๕๗ ขอเช่าพื้นที่ของท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ (ทสภ.) และท่าอากาศยานดอนเมือง (ทدم.) ต่อ ทอท. เพื่อใช้เป็นจุดส่งมอบสินค้า (Pick up Counter) แต่ได้รับแจ้งจาก ทคบ. ว่าไม่สามารถจัดสรรพื้นที่ให้กับบริษัทได้ ส่วน ทสภ. ไม่ได้แจ้งผลต่อผู้ร้องเรียน การที่กรมศุลกากร และ ทอท. ได้กำหนดให้มีจุดส่งมอบสินค้า (Pick up Counter) ในท่าอากาศยานห้างสองแห่ง ซึ่งมีเอกชนรายเดียวท่านได้รับสัมปทานโดยวิธีการประมูลไปแล้วห้างสองแห่ง ผู้ร้องเรียนเห็นว่า เป็นการเอื้อประโยชน์แก่เอกชนรายดังกล่าว เป็นการผูกขาดธุรกิจร้านค้าปลดอากรข้าอกในเมือง จึงเป็นการเลือกปฏิบัติและปฏิบัติหน้าที่ที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ก่อให้เกิดความเดือดร้อนเสียหายอย่างไม่เป็นธรรม

กรณีนี้มีข้อพิจารณาว่า การที่ ทอท. ให้สัมปทานแก่เอกชนรายเดียวท่านได้รับสัมปทานโดยวิธีการประมูลไปแล้วห้างที่ ทสภ. และ ทدم. เป็นการเอื้อประโยชน์แก่เอกชนรายดังกล่าว ผูกขาดธุรกิจร้านค้าปลดอากรข้าอกในเมือง เลือกปฏิบัติ และปฏิบัติหน้าที่ที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย หรือไม่

๒.๑ กรณี ทدم.

บริษัท คิง เพาเวอร์ ดิวตี้ฟรี จำกัด ได้รับสัมปทานจาก ทอท. ประกอบกิจการจำหน่ายสินค้าปลดอากรและการส่งมอบสินค้าปลดอากร ณ ทدم. ตามสัญญาที่ ๖-๐๖/๒๕๕๕ ลงวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๕ กำหนดอายุสัญญา ๑๐ ปี นับตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๕ ถึงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๕ และสัญญาเช่าพื้นที่ที่ ๒-๐๕/๒๕๕๕ ลงวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๕ กำหนดอายุสัญญา ๑๐ ปี นับตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๕ ถึงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๕ โดยสัญญาดังกล่าวได้ส่วนสิทธิการอนุญาตให้ ทอท. มีผู้ประกอบการรายอื่น ประกอบกิจการจำหน่ายสินค้าปลดอากร และส่งมอบสินค้าปลดอากรได้อีก ยกเว้นพื้นที่ภายในอาคารผู้โดยสาร กรณีบริษัท สื้อตเต้ ดิวตี้ ฟรี (ไทยแลนด์) จำกัด ขอเช่าพื้นที่ของ ทอท. ณ ทدم. เพื่อประกอบกิจการให้บริการส่งมอบสินค้าปลดอากร (Pick up Counter) ณ ทدم. นั้น ที่ประชุมคณะกรรมการพิจารณารายได้ของ ทอท. ครั้งที่ ๒/๒๕๕๘ วันอังคารที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๕๘ เห็นว่า ปัจจุบัน ทอท. อนุญาตให้บริษัท คิง เพาเวอร์ ดิวตี้ฟรี จำกัด ประกอบกิจการจำหน่ายสินค้าปลดอากร และส่งมอบสินค้าปลดอากร ณ อาคารผู้โดยสารอาคาร ๑ ทدم. แล้ว ประกอบกับไม่สามารถจัดสรรพื้นที่ให้ได้ จึงแจ้งผลการพิจารณาขอเช่าพื้นที่ให้บริษัท สื้อตเต้ ดิวตี้ ฟรี (ไทยแลนด์) จำกัด ทราบแล้ว

๒.๒ กรณี ทสภ.

บริษัท คิง เพาเวอร์ สุวรรณภูมิ จำกัด เป็นผู้ได้รับสัมปทานโครงการบริหารจัดการกิจกรรมเชิงพาณิชย์ ณ อาคารผู้โดยสาร ทสภ. ตามสัญญาที่ ทสภ. ๑-๐๑/๒๕๔๘ (สัญญาโครงการ) ระหว่าง ทอท. กับบริษัท คิง เพาเวอร์ สุวรรณภูมิ จำกัด ได้จัดทำขึ้นเมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๔๘ และสัญญาเช่าพื้นที่ณ ทสภ. ระหว่าง ทอท. กับบริษัท คิง เพาเวอร์ สุวรรณภูมิ จำกัด สัญญาที่ ทสภ. ๒-๐๙๙/๒๕๔๘ (สัญญาเช่าพื้นที่) ได้จัดทำขึ้นเมื่อวันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๔๙ โดยห้างสองสัญญาได้รับการต่ออายุสัญญาสองครั้ง ซึ่งจะสิ้นสุดลงในวันที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๖๓

/เมื่อพิจารณา....

เมื่อพิจารณาสัญญาโครงการระหว่าง ทอท. กับบริษัท คิง เพาเวอร์ สุวรรณภูมิ จำกัด ได้ให้คำนิยามความหมายและขอบเขตที่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่มีการร้องเรียนดังนี้

คำนิยาม ข้อ ๒ การอนุญาต ระบุไว้ว่า “ภายใต้บังคับแห่งสัญญานี้ ทอท. ตกลง อนุญาตให้ผู้รับอนุญาต (บริษัท คิง เพาเวอร์ สุวรรณภูมิ จำกัด) เข้าดำเนินการและบริหารจัดการตามโครงการ ตามเงื่อนไขแห่งสัญญานี้เพียงรายเดียว...”

คำนิยาม ข้อ ๑.๑ “สัญญา” หมายถึงสัญญาฉบับนี้ (ซึ่งรวมทั้งเอกสารแนบท้ายที่ให้ ถือเป็นส่วนหนึ่งของสัญญานี้) ตลอดจนที่จะได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมในอนาคต

คำนิยาม ข้อ ๑.๒ “โครงการ” หมายถึง โครงการบริหารจัดการกิจกรรมเชิงพาณิชย์ ณ อาคารผู้โดยสาร ทสภ.

คำนิยาม ข้อ ๑.๔ “การบริหารจัดการกิจกรรมเชิงพาณิชย์” หมายถึง การดำเนินการ พัฒนา ตลอดจนบริหารจัดการพื้นที่กิจกรรมเชิงพาณิชย์สำหรับร้านค้าย่อย หรือบริการต่าง ๆ ภายใต้พื้นที่ของ โครงการ ณ อาคารผู้โดยสาร ทสภ. ซึ่งไม่รวมถึงการดำเนินการในกิจการร้านค้าปลดอากร การบริหารกิจกรรมการ โฆษณา และกิจกรรมการให้บริการด้านการขนส่งแก่ผู้โดยสารของทำาอากาศยาน เช่น รถแท็กซี่ รถบัส หรือรถลิมูซิน เป็นต้น

คำนิยาม ข้อ ๑.๕ “พื้นที่ของโครงการ” หมายถึง พื้นที่ภายใต้พื้นที่ภายในอาคารผู้โดยสาร ทสภ. ที่ ทอท. จัดสรรให้ใช้เป็นพื้นที่บริหารจัดการกิจกรรมเชิงพาณิชย์ของโครงการ

เนื่องจากสัญญาโครงการข้อ ๔ ได้กำหนดให้ผู้รับอนุญาตตกลงที่จะทำสัญญาเช่าพื้นที่กับ ทอท. เป็นสัญญาแยกต่างหากพร้อมกับสัญญานี้ โดยที่สัญญาเช่า ทอท. ผู้ให้เช่า อนุญาตให้บริษัท คิง เพาเวอร์ สุวรรณภูมิ จำกัด ผู้เช่า เข้าดำเนินการและบริหารจัดการกิจกรรมเชิงพาณิชย์ ตามสัญญาดังกล่าวมีพื้นที่จำนวน รวม ๒๒,๐๕๖.๕๘ (สองหมื่นสองพันห้าสิบหกจุดห้าแปด) ตารางเมตร และประกญตามเอกสารข้อกำหนดของ โครงการ Terms of Reference (TOR) ข้อ ๒.๑.๒ กำหนดว่าพื้นที่กิจกรรมเชิงพาณิชย์ของโครงการรวมทั้งสิ้น ประมาณ ๒๐,๐๐๐ (สองหมื่น) ตารางเมตร ทั้งนี้ พื้นที่ดังกล่าวจะต้องหักลบพื้นที่ส่วนที่เป็นร้านค้าปลดอากร (Duty Free) ออกด้วย เมื่อวิเคราะห์สัญญาโครงการได้ด้วยความหมายข้อ ๑.๑ ข้อ ๑.๒ ข้อ ๑.๔ และข้อ ๑.๕ ประกอบสัญญาเช่าพื้นที่ และขอบเขตข้อกำหนดของโครงการ (TOR) แล้ว จะเห็นได้ว่า ทอท. ตกลงอนุญาตให้ บริษัท คิง เพาเวอร์ สุวรรณภูมิ จำกัด ได้สิทธิเข้าดำเนินการ และบริหารจัดการตามโครงการบริหารจัดการกิจกรรม เชิงพาณิชย์ ณ ทสภ. ได้ตามเงื่อนไขแห่งสัญญานี้แต่เพียงรายเดียว คือพื้นที่ภายใต้พื้นที่ภายในอาคารผู้โดยสาร ทสภ. ตามสัญญาเช่าพื้นที่ ซึ่งกำหนดว่าพื้นที่ในการบริหารจัดการกิจกรรมเชิงพาณิชย์ มีจำนวนรวม ๒๒,๐๕๖.๕๘ (สองหมื่นสองพันห้าสิบหกจุดห้าแปด) ตารางเมตร การที่ ทอท. กล่าวอ้างว่าให้สิทธิตามข้อสัญญา กับบริษัท คิง เพาเวอร์ สุวรรณภูมิ จำกัด แต่เพียงรายเดียวให้ตั้งจุดส่งมอบสินค้า และหากผู้ประกอบการรายอื่นประสงค์จะตั้ง จุดส่งมอบสินค้าจะต้องได้รับความยินยอมจากบริษัท คิง เพาเวอร์ สุวรรณภูมิ จำกัด ก่อน ในฐานะผู้รับสัมปทาน ผู้ประกอบการรายอื่นจึงจะสามารถตั้งจุดส่งมอบสินค้าได้ แต่ยังปรากฏข้อมูลว่า ทอท. เคยอนุญาตให้บริษัท

/การบิน....

การบินกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) เช่าที่นี่ที่ดีจุดส่งมอบสินค้า ซึ่งเป็นผู้ได้รับอนุญาตจากการคุ้มครองให้เปิดจุดบริการส่งมอบสินค้าจากร้านค้าปลอตอื่นในเมือง โดยตั้งอยู่ ณ บริเวณห้องรับรองผู้โดยสารของสายการบินระหว่างประเทศของบริษัท การบินกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ชั้น ๓ ทสภ.

จากข้อเท็จจริงดังกล่าวข้างต้น เนื่นว่าข้อกล่าวอ้างของ ทอท. ทั้งที่ ทคบ. และ ทสภ. ในกรณีอนุญาตให้ผู้ประกอบการรายเดียวเป็นผู้ดึงจุดส่งมอบสินค้า มีลักษณะเข้าข่ายเป็นการเลือกปฏิบัติ หรือเป็นการปิดกั้นเสรีทางการค้า เนื่องจากจุดส่งมอบสินค้าเป็นเรื่องของการให้บริการประชาชนผู้ซื้อสินค้าจากร้านค้าปลอตอื่น ขาดออกใบอนุญาต การให้สิทธิ์ผู้ประกอบการแต่เพียงรายเดียวในการบริหารจัดการจุดส่งมอบสินค้า เป็นการไม่อำนวยความสะดวกแก่ประชาชน และอาจเป็นจุดลิขิตของผู้ประกอบการรายอื่นในการประกอบกิจการร้านค้าปลอตอื่น ขาดออกใบอนุญาต ซึ่งไม่เป็นไปตามนโยบายของรัฐบาลในการส่งเสริมการค้าการลงทุนจากต่างประเทศ จึงข้อเท็จจริงดังกล่าวถือได้ว่า ทอท. ปฏิบัติหรือละเลยไม่ปฏิบัติหน้าที่ที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ประชาชนโดยไม่เป็นธรรม ตามมาตรา ๑๙ (๑) (๙) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๔๒ ดังนั้น ผู้ตรวจการแผ่นดินจึงอาศัยอำนาจตามมาตรา ๓๖ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าว เสนอแนะให้ ทอท. ในฐานะที่เป็นหน่วยงานของรัฐซึ่งเป็นเจ้าของพื้นที่พิจารณาจัดหาและกำหนดจุดส่งมอบสินค้าสาธารณะให้แก่ผู้ประกอบการร้านค้าปลอตอื่นขาดออกใบอนุญาตเพื่อใช้ในการส่งมอบสินค้า เนื่องจากหากมีการกำหนดจุดส่งมอบสินค้าเพื่อเป็นบริการสาธารณะจะมีการแข่งขันอย่างเสรีภายในได้ก็ตาม แต่เป็นประโยชน์ ต่อผู้บริโภคจากการมีทางเลือกที่มีความหลากหลายมากขึ้น รวมทั้งเป็นผลดีต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทย ในการรวมและยกระดับความสามารถทางการแข่งขันทางการค้าของประเทศไทยต่อไป และรายงานผลการดำเนินการตามข้อเสนอแนะของผู้ตรวจการแผ่นดินให้สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินทราบ ภายใน ๖๐ วันด้วย

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

ขอแสดงความนับถือ

พลเอก

(วิทวัส รชตะนันทน์)

ผู้ตรวจการแผ่นดิน ปฏิบัติหน้าที่แทน

ประธานผู้ตรวจการแผ่นดิน

สำนักสอบสวน ๑

โทร. ๐ ๒๑๔๑ ๘๗๗๙

โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๘๓๖๖

www.ornbudsman.go.th